Magiczny Kraków

Rok Norwida 2021: Norwid a Kraków

2020-12-30

Sejm i Senat RP ogłosiły 2021 r. Rokiem Norwida w 200-lecie urodzin artysty. Norwid jako jedyny z wieszczów narodowych był w Krakowie za swojego życia i zostawił po tym ślad w swojej twórczości. Pamięć o swoim patronie i jego związkach z Krakowem kultywuje Ośrodek Kultury im. Cypriana Kamila Norwida, działający w Krakowie – Nowej Hucie.

O Norwidzie

Cyprian Kamil Norwid (1821-1883) to dziewiętnastowieczny artysta doby romantyzmu, obdarzony wieloma talentami: geniusz pióra, poeta i malarz, rysownik i rzeźbiarz, tłumacz i publicysta, filozof, badacz kultur i cywilizacji. Był wielkim erudytą, obywatelem świata, a zarazem skromnym człowiekiem. Dziś ten artysta jawi się jako ponadczasowy i nowoczesny SZTUKMISTRZ. Jego wpływ na polską literaturę i kulturę był wyjątkowy. Swoimi poglądami zwracał uwagę na sztukę i miejsce poety w społeczeństwie oraz sytuację społeczno-polityczną Polaków. Jest mocno zasłużony na polu poezji, zwłaszcza jej wymiaru intelektualnego i formalnego, choć w czasach sobie współczesnych i obecnie bywa niezrozumiały i odrzucany. Został odkryty dopiero w okresie Młodej Polski, by stopniowo znajdować sobie należne miejsce w literaturze. Dzisiaj uważany jest za artystę, którego twórczość może być inspiracją dla współczesnych.

Sejm i Senat RP ogłosiły 2021 r. Rokiem Norwida w 200-lecie urodzin twórcy

Norwid jako jedyny z wieszczów narodowych był w Krakowie za swojego życia i zostawił po tym ślad w swojej twórczości (Adam Mickiewicz i Juliusz Słowacki nie byli w Krakowie nigdy, Zygmunt Krasiński podróżował przez Kraków, ale nie zostawił o tym świadectwa). Norwid przybył do Wolnego Miasta Krakowa w 1842 r. Był to jego ostatni etap podróży po kraju w towarzystwie podróżnika i literata Władysława Wężyka. Poeta przyjechał do Krakowa z Warszawy przez Minogę, w dniach 19-20 maja 1842 r. Władysław Wężyk gościł Norwida w swojej posiadłości w Minodze, po czym odprowadził go do Krakowa. Relację z pobytu w mieście w formie listu opublikowała „Biblioteka Warszawska”. W Krakowie Norwid oglądał procesję Bożego Ciała 26 maja, harce Lajkonika 2 czerwca oraz prawdopodobnie wybór i intronizację króla kurkowego 9 czerwca. Poza tym Norwid składał wizyty znamienitym osobistościom Krakowa XIX w., odwiedził Bibliotekę Jagiellońską w Collegium Maius, był na Rynku Głównym, pod pałacem biskupim. Prawdopodobnie też odwiedził podkrakowską Mogiłę, gdzie miał wejść na Kopiec Wandy i odwiedzić klasztor oo. Cystersów, w którym mógł oglądać cykl obrazów „Dzieje Wandy” autorstwa Michała Stachowicza.

Fascynacja przeszłością odwiedzanych miejsc, znalazła odzwierciedlenie w twórczości artysty. Śladem po krakowskiej wizycie Norwida są dwa dramaty z 1851 r.: „Wanda” i „Krakus” opracowane na podstawie zagubionych rękopisów z 1847 i 1848 r. Norwid wykonał też prawdopodobnie dwa rysunki przedstawiające Krakusa zabijającego smoka oraz Wandę nad brzegiem Wisły. Dodatkowo dramat „Wanda” rozpoczyna się bezprecedensową w literaturze dedykacją dla mogilskiego Kopca Wandy: „Mogile Wandy pod Krakowem w dowód głębokiego poważania poświęca Autor”. Wszystko to

stanowiło inspirację dla późniejszej twórczości Stanisława Wyspiańskiego, który oba dramaty chciał włączyć do repertuaru Teatru Miejskiego w przypadku objęcia jego dyrekcji, a poszukując we wrześniu 1904 r. razem z Zenonem Przesmyckim i Adamem Chmielem rysunków Norwida na Woli Justowskiej pisał w raptularzu: „Po parku z nami Norwid chodzi”.

Norwid bawił w Krakowie i okolicy ponad trzy tygodnie. Potem wyjechał dyliżansem przez Śląsk, Wrocław i Drezno na studia do Włoch i już nigdy nie wrócił do ojczyzny. Pożegnanie z Krakowem było jego nieplanowanym wówczas pożegnaniem z Polską. 23 maja 1993 r. w 110-lecie śmierci Norwida w Krypcie Wieszczów Katedry na Wawelu umieszczono tablicę epitafijną Norwida wykonaną przez Czesława Dźwigaja. Przy tej tablicy 24 września 2001 r. w 180. rocznicę urodzin sztukmistrza złożono urnę z ziemią z grobu Norwida na cmentarzu Montmorency pod Paryżem. W uroczystości wzięli udział m.in. premier Jerzy Buzek oraz minister kultury i dziedzictwa narodowego Andrzej Zieliński.

Kraków pamięta o Norwidzie

Pamięć o swoim patronie i jego związkach z Krakowem kultywuje Ośrodek Kultury im. Cypriana Kamila Norwida, działający w Krakowie – Nowej Hucie. To dawny Zakładowy Dom Kultury Huty im. Lenina / Ośrodek Kultury Huty im. Tadeusza Sendzimira, który w wyniku